

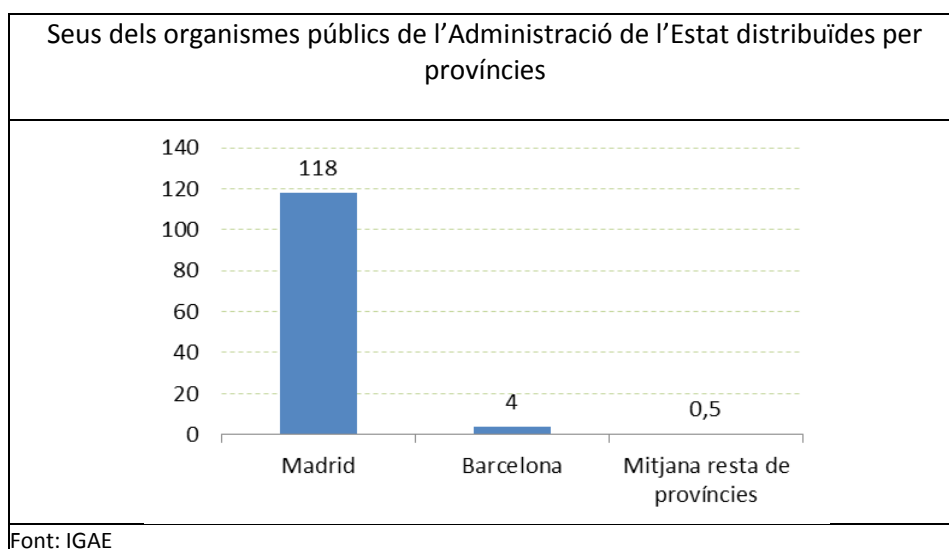
El Regne d'Espanya: Un estat hipercentralitzat

La distribució de poders entre l'Administració general de l'Estat i la resta d'administracions ha centrat el debat polític en els últims anys, a causa, en gran part, del procés de recentralització que s'ha volgut impulsar des de l'Administració central. En aquest escenari, considerem bàsic estimar quin és l'impacte que aquesta recentralització pot tenir sobre els diferents territoris.

Per tractar aquest punt, hem d'analitzar com es distribueix l'estructura de l'Administració de l'Estat dins del territori. Així, si l'Administració de l'Estat estigués distribuïda de forma equitativa en totes les províncies, el benefici derivat de la presència dels diferents organismes es repartiria sobre el conjunt del territori de forma homogènia. És a dir, a part de l'efecte positiu que comporta per a tota la societat la creació i entrada en funcionament d'un organisme públic, també s'ha de tenir en compte el benefici directe que té sobre la població de la localitat on s'estableixi (creació de llocs de treball, atracció d'inversió directa, etc.). És precisament aquest segon efecte el que hem pretès avaluar.

En total, hem comptabilitzat que actualment hi ha 147 organismes públics integrats dins de l'Administració general de l'Estat^[1]. Entre aquests hi ha organismes amb finalitats completament diferents: des de grans teatres fins al Tribunal Constitucional, passant per la gestió i coordinació del parcs nacionals. Seguidament, hem identificat la localitat on està ubicat cada un d'aquests organismes per esbrinar quin és el grau de concentració geogràfica del conjunt de l'Administració central de l'Estat. Com veurem a continuació, els resultats no poden ser més concloents.

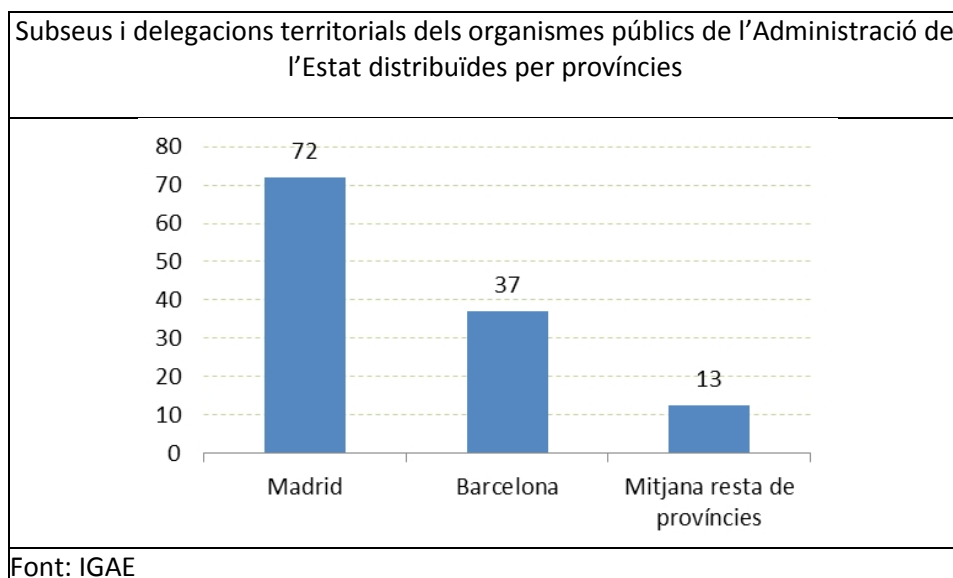
El següent gràfic mostra el nombre d'organismes de l'Estat distribuïts segon la província on estan establerts. Així, a Madrid s'hi concentren més del 80% dels organismes de l'Estat (118 dels 147) mentre que a Barcelona, la segona ciutat més important de l'Estat, només hi ha el 3,4% (una xifra 30 vegades inferior a la de la capital de l'Estat). La resta de províncies es reparteixen el 17% dels organismes (tan sols 25 organismes per 50 províncies o, el que és equivalent, 0,5 organismes per cada província).

Cal pensar que la majoria dels organismes que s'han localitzat fora de Madrid ho han fet perquè era inevitable donada la seva naturalesa. Així, institucions com la Confederación Hidrográfica del Segura o el Consorcio Casa del Mediterráneo difícilment es podrien haver localitzat a Madrid. Per tant, la decisió de situar un organisme fora de la província de Madrid

s'ha pres tan sols en aquells casos on no era possible aquesta opció. Tot i això, no deixa de ser paradigmàtic que institucions com la Sociedad de Salvamento y Seguridad Marítima o l'Instituto Español de Oceanografía tinguin les seves seus a la capital de l'Estat. Fins aquest punt arriba la seva obsessió centralitzadora.

Però la nostra anàlisi no s'acaba aquí. Un cop hem comprovat que la gran majoria de les institucions de l'Estat es concentren a Madrid, s'ha analitzat la localització de les subseus o representacions territorials d'aquests organismes. Podríem pensar que, ja que les seus es concentren a Madrid, aquestes segones institucions tindrien un pes minoritari a la capital de l'Estat. El següent gràfic ens rebutja aquesta hipòtesi: Madrid concentra també la majoria de les subseus i representacions territorials d'aquests organismes; en concret, gairebé el doble que la província de Barcelona i 5 vegades més que la mitjana de províncies restants.

Aquestes evidències situen Espanya com un dels països d'Europa amb un grau de concentració més gran de les estructures d'estat. Així, la majoria dels països europeus mantenen una política completament oposada, fomentant la presència d'institucions de l'Estat al llarg de tot el territori, ja que entenen que l'Administració de l'Estat ha d'estar representada en el conjunt del territori.

Aquesta obsessió per localitzar tota l'estructura de l'Estat a la capital respon a un únic objectiu de construcció nacional. Com molt bé explica el Dr. Germà Bel en el seu llibre *"Espanya, capital París"* (Ed. Destino, 2010), no es tracta de cercar hipotètiques eficiències en l'Administració, sinó d'intentar establir un model —el de l'Estat francès— que fa 300 anys que intenten imposar.

16/06/2014

[1]: Font: Intervención General de la Administración del Estado (IGAE), *Inventario de Entes del Sector Público Estatal – Administraciones Públicas adscritas a la Administración Central* (codi S.1311). S'exclouen les societats públiques no financeres.

